

УКРАЇНА

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

04070, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 2, тел.: (044) 425-60-59, факс.: (044) 463-67-83, www.ukma.edu.ua

09.09.2019 № 01/1083

на № _____

**Комітету з питань
антикорупційної політики
Верховної Ради України**

Міждисциплінарний науково-освітній центр протидії корупції в Україні Національного університету «Києво-Могилянська академія», провівши юридичний аналіз Президентського законопроекту про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції №1010, приходять до наступних висновків:

1. **ч. 4 ст. 53-1 законопроекту** фактично встановлює заборону повідомляти про факти корупції через зовнішні канали (тобто через ЗМІ, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки). Це суперечить основоположному праву, яке передбачено ст. 10 Європейської Конвенції з прав людини (свобода вираження поглядів). Як наслідок, і практиці Європейського Суду з прав людини. Так, у рішенні Європейського суду за правом людини у справі Букур і Тома проти Румунії, 8 січня 2013 року (справа № 40238/02) суд зазначив, що кримінальна відповідальність за повідомлення суспільно необхідної інформації є порушенням ст. 10 Європейської Конвенції.

2. **ч. 4 ст. 53-1 законопроекту** створює правову колізію, адже встановлює заборону повідомляти про факти корупції через ЗМІ, журналістів, громадські об'єднання, професійні спілки. У той самий час, як чинні закони «Про інформацію» та «Про доступ до публічної інформації», дозволяють поширювати інформацію з обмеженим доступом, якщо це є суспільно необхідною інформацією. Так, відповідно до ст. 29 та ч. 3 ст. 30 Закону України «Про інформацію» та ст. 11 Закону України «Про доступ до публічної інформації», така інформації може повідомлятися з огляду на суспільний інтерес і особа звільняється від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно необхідною.

3. **ч. 4 ст. 53-1 законопроекту** послаблює стандарти доступу до публічної інформації. Зокрема, унеможлиблює застосування положення ст. 39 Закону України «Про державну таємницю» щодо відповідальності за безпідставне засекречування інформації, у тому числі, за порушення вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації». Оскільки, з одного боку, інформація, яка може свідчити про корупційні правопорушення не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом (в тому числі до державної таємниці), а з іншого боку – через те, що ст. 53-1 Закону України «Про запобігання

000983

корупції» забороняє повідомляти інформацію, що становить державну таємницю через зовнішні канали, працівники будуть боятися розголошувати інформацію про незаконні факти віднесення відповідної інформації до державної таємниці. Адже, сам факт такого повідомлення вже буде порушенням порядку передбаченого ч. 4 ст. 53-1 законопроекту.

4. Ухвалення **ч. 4 ст. 53-1 законопроекту** загрожує скасувати досягнення попередніх 15 років щодо формування правової доктрини в Україні щодо звільнення від кримінальної відповідальності за поширення інформації, яка була віднесена до державної таємниці в разі, якщо це суспільно необхідна інформація (для прикладу інформація, яка свідчить про факти корупції).

5. Ухвалення **ч. 4 ст. 53-1 законопроекту** стане причиною того, що суди будуть застосовувати лише ч. 4 ст. 53-1, з точки зору дії закону у часі та спеціальності цієї норми у порівнянні з нормами Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Закону України «Про інформацію».

Таким чином, ми приходимо до висновку, що ч. 4 ст. 53-1 законопроекту № 1010 «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції щодо викривачів корупції» лише погіршує захист викривачів, зокрема послаблює захист від кримінального переслідування в порівнянні з чинним законодавством.

Просимо Вас обов'язково врахувати вироблені нами висновки під час розгляду законопроекту про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» щодо викривачів корупції №1010, а також внести відповідні зміни до ст. 53-1, при цьому додавши також положення такого змісту: «Порядок повідомлення інформації, яка віднесена до державної таємниці, визначається ст. 11 Закону України «Про доступ до публічної інформації», ст. 29 та ч. 3 ст. 30 Закону України «Про інформацію».

**Керівник
Міждисциплінарного науково-освітнього центру
протидії корупції в Україні
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»**

Білецький А.В.